

אחרי נפילת אסד: איראן יודעת שהיא עלולה להיות הבאה בתור

פרופ' קובי מיכאל / 8.12.24

ללא המשענת של טבעת האש, עם תמיכה רוסית מחוררת ורופסת וכישלון חרוץ בסוריה, המשטר בטהראן חש מאוים יותר מתמיד. אלא שדווקא במצב זה, מחשש להתקוממות עממית נגדו בהשראת הטלטלה בדמשק, הוא עלול לשעוט לפצצה גרעינית. מפת האיומים החדשה על ישראל - ואיך צריך לפעול

שינויים טקטוניים מתרחשים למול עינינו. נפילת משטר אסד לידי קואליציית המורדים הסונית היא אירוע היסטורי, Game Changer של ממש. לא מדובר באירוע מקומי או נקודתי, אלא בטלטלה אזורית וגלובלית. מעבר לשינוי היסודי בסוריה עצמה, שעדיין לא ברור אם תשרוד כישות מדינתית אחת או תתפצל למספר ישויות מדינתיות, אולי אפילו עוינות זו לזו, האירוע משגר גלי הדף אל המרחב כולו ומעבר לו. הוא מסמן היחלשות משמעותית של הציר בהובלת איראן ושל המשטר בטהראן; מציב איום על יציבות ירדן; גורם לשינוי במעמדן האזורי של טורקיה ושל קטאר, שהניעו את גלגלי ההשתלטות הסונית על סוריה; וכמובן, מציב גם אתגר מורכב לישראל. במעגל השלישי, מדובר בשינוי גלובאלי, שעלול להשפיע גם על המלחמה באוקראינה ואולי אפילו על יציבות המשטר ברוסיה, שפרסה את חסותה על סוריה.

גם הפעם לא הצליחו ארגוני המודיעין בישראל ובמערב לזהות את התוצאה המסתמנת, ואת המהירות שבה התרחשו הדברים. זו לא פעם ראשונה שבה כושלים ארגוני מודיעין מנוסים בזיהוי מהותן ועוצמתן של מגמות שינוי, אך נדמה שכמו במקרה נפילת חומת ברלין ב-1989, האירועים התרחשו בקצב מסחרר ועם אפקט דומינו כמעט דמויני בעוצמתו. ישראל מוצאת עצמה מופתעת שוב, וללא תוכנית מגירה סדורה, אלא שהפעם מדובר בהפתעה המייצרת הזדמנויות משמעותיות ולא רק סיכונים.

אין חולק, שהאירוע ההיסטורי בסוריה הואץ בידי גלי ההדף שיצרה ישראל במהלומות שהנחיתה על חיזבאללה וחמאס, ועל איראן עצמה. הפגיעה הקשה בחזבאללה החלישה מאוד את איראן, ובהיעדרן של השתיים כגורם מרסן ומדכא של המורדים הסונים, נותרה סוריה עם משענת קנה רצוץ רוסית ועם גירעון עצום בלגיטימציה של המשטר, הנשען על רוב סוני מדוכא ומוכה לאחר מלחמת אזרחים ארוכת שנים. במובן זה, האסטרטגיה שהובילה ישראל, שתכליתה היתה פירוק ציר ההתנגדות האיראני או לפחות החלשה משמעותית שלו, הצליחה מעבר למשוער.

...

הכותב הוא עמית בכיר במכון משגב לביטחון לאומי ובמכון INSS

למאמר המלא:

<https://news.walla.co.il/item/3710170>